

Vértanúk kerestetnek

Időpont: 1953. október 5.

Alapige: Jn 12,24

„Bizony, bizony mondom néktek: Ha a földre esett gabonamag el nem hal, csak egymaga marad; ha pedig elhal, sok gyümölcsöt terem.”

Ez az ige védőbeszéd az önkéntes vértanúság, az önfeláldozás mellett. Rá is van szorulva az önfeláldozás erre a védőbeszédre, mert hiszen a világ rendszerint úgy néz az önfeláldozókra, mint egzaltált tékozlókra.

Mikor a bethániai asszony széttöri a drága szelencét, hogy ráöntse a drága nárdus olajat Jézus fejére, és az egész ház megtelik illatával, már reá is azt mondják: „Mire való ez a tékozlás?” (Mt 26,8). Pedig ő még csak megvásárolható értéket áldoz fel. Az eltékozolt pénzt, vagyont ugyanis még vissza lehet szerezni, de aki az életét tékozolja el, azt a kincset nem lehet többé összekuporgatni, cserepeit többé nem lehet összerakosgatni. Ezért tiltakozik az ember annyira az önfeláldozás ellen.

Bizonyos, hogy az Úr Jézus Krisztusnak is sokszor kellett megküzdenie azzal a gondolattal, hogy az önfeláldozás tékozlás. Tudjuk jól, hogy amikor először jelenti be, hogy felmegy Jeruzsálembe, s ott meg fogják őt ölni, rögtön felcsattan Péter ajkán a tiltakozás: „Mentsen Isten, Uram!” (Mt 16,22). Értetlenül néz Jézusra. Nem érti, hogy lehet Jézus ilyen balgatag, hogy odadobja életét a zsidóknak, mikor annyi szükség van még rá! Hány beteg van még, akit még nem tudott meggyógyítani, hány szenvedő bűnös van, akit még nem emelt ki a bűn posványából, hány ember van, kinek szeméről még nem törölte le a könnyet, és odadobja magát éhes farizeusok zsákmányául! Mire való ez a tékozlás?

Pál apostolnak is meg kellett ezt a harcot harcolni. Mikor utolsó jeruzsálemi útján az efézusi vénektől búcsúzik, könnybe borul a szemük, remegő térdekkal csókolgatják köntöse szegélyét. Mi más ez, mint szótlán könyörgés: „Ne menj fel Jeruzsálembe, ha úgy érzed, hogy ott meg kell halnod, hogy többé nem jössz vissza. Engedd, hogy mi elrejtünk, hisz olyan sok embernek van még szüksége reád!” (ApCsel 20,37–38). Tirusban s Cezáreában pedig már nyílt szavakban tör ki az érte aggódó szeretet, és sírva kéri, hogy ne menjen fel Jeruzsálembe (ApCsel 21,4–12).

És bizonyos az is, hogy az október 6-i vértanúknak is meg kellett küzdeniök azzal a kísértéssel, hogy nem volna-e, nemcsak az ő, de mások szempontjából is előnyösebb, ha nem halnak vértanúhalált? Nem lesz-e a nemzetre nagyon demoralizáló a tizenhárom halála? Ki mer majd az élre állni, ha a vezetőknek is ez a fizetése: akasztófa, sortűz? Mennyivel nagyobb lenne a nemzet reménysége, ha a nép tudná, hogy ők élnek, csak el vannak rejtőzve valahol, s várják a pillanatot, mikor majd egyszer újra odaállhatnak a nemzet élére. S ha erre soká kerülne is sor, nem tennének-e nagyobb szolgálatot nemzetüknek, ha valahol a világtól távol felnevelnék gyermekeiket, hogy legyen kinek felvenni a kardot újra! Nekik is meg kellett vívni a harcot azzal a gondolattal, hogy az önfeláldozás nem tékozlás-e.

Ne gondoljuk, hogy ez a tiltakozás csak a történelem lapjain szerepel. Hányszor állnak ma is oda azok elé az emberek elé, akik szent iramban, csontjaikba rekesztett tűzzel vetik oda magukat szolgálatukba: „Csak lassan! Nem kell sietni! Beosztással kell élni! Nem csak a pénzzel, idővel, de az egészséggel is takarékoskodni kell!”

A világ szemében balgatat tékozlás az önfeláldozás, Jézus szemében azonban ésszerű befektetés. Egy példával igazolja felfogását. Példáját a földműves ember életéből veszi. Rámutat arra, hogy a magvetés is önfeláldozás. Azt az embert, aki először szántotta fel földjét, és először vetette bele búzáját, milyen nevetve állhatták volna körül, hogyan mondhatták volna: Hiszen ez esztelen! Elpocsékolja azt, amiből kenyere lehetne. Ma már senki sem mondja a magvetőről, hogy esztelen tékozló, mert mindenki tudja, hogy a gabona önfeláldozása nem tékozlás, hanem a legjózanabb befektetés, a legigazibb élet.

Hogyha a gabonamag a zsákban marad, egymaga marad, ha pedig a földbe jut, és elrohad, sok gyümölcsöt terem. Az embereknek az az ellenvetése tehát, hogyha valaki nem áldozná fel magát, hanem tovább élne, akkor több gyümölcsöt teremne, Jézus szerint nem állja meg a helyét. Mert aki meg akarja tartani életét, elveszti azt. Az önfeláldozás a gyümölcsstermés előfeltétele.

Ezt látjuk az egyháztörténelemben is. A keresztyénség elterjedése azért történt olyan gyorsan, mert voltak vértanúi. Amíg nem voltak vértanúi, lassan terjedt. Jézus három évig dolgozott, tanított, csodatételei előtt álmélkodva állt meg a világ, és mégis élete milyen kevés gyümölcsöt tud felmutatni addig, míg fel nem áldozta magát! Mihelyt vérével pecsételi meg meggyőződésének és tanításának igazságát, tömegek térnek meg.

A keresztyénüldözések idején is a vértanúk minden csepp véreből új vértanúk születnek. Minél nagyobb tömegeket hajtanak kínpadra, hogy vadállatokkal széttépessék, hogy eleven fáklyaként megégessék őket, annál több felbuzdult ember indul el annak a Krisztusnak a keresésére, aki ilyen csodálatos erőt tud adni az övéinek.

Minden ügy meghal, amelynek nincsenek vértanúi. Mindaddig rostokol egy család élete is, míg nincs vértanúja. Valaki, talán egy csendes, hangtalan asszony, aki nem szól senkinek, összeszorított ajakkal sír, ezt is csak akkor, mikor nem látja más, mint a jó Isten. Valaki, aki olyan, mint a megtestesült önfeláldozás. Lehull a földre, mint a korai dértől letarolt virágszál. De a család élete virágzik, mert van valaki, aki feláldozta magát érte. Míg nincsenek vértanúi egy ügynek, emberek, akik egész életüket ráteszik arra az eszmére, addig nincs diadal sem.

Vértanúk kerestetnek ezen a világon! Mikor Pál apostol azt írja a római levélben (8,19), hogy a teremtett világ sóvárogva várja Isten fiainak megjelenését, akkor vértanúk után sóvárog. Emberek után, akiknek egész élete önfeláldozás, az Úr, a köz oltárán való elégés egy szent, nagy célért. Vértanúkra, gabonaszemekre van szüksége e világnak, akik zokszó nélkül vetik a barázdába magukat, és nem sikoltanak fel, mikor rájuk borul a fekete hant, mert tudják, hogy megsokasodnak, és sok gyümölcsöt teremnek.

Mikor Jézus az önfeláldozás védőbeszédét tartja, olyan példázatot mond, amelyik a rendes, természeti életből van merítve. Szerinte tehát az önfeláldozás nem valami rendkívüli teljesítmény, hanem normális életrend. Jézus szerint az önfeláldozás önfenntartás. Ha a földbe vetett gabonamag el nem hal, egyedül marad. Tehát nem tud növekedni. Az életnek pedig egyetlen útja a növekedés. Nincs más kiút. Vagy elhúzódok a vértanúk útjáról, s maradok halott búzaszem, elvesztem az életemet, vagy pedig odadobom az életemet, és akkor megtalálom azt.

Még ha talán földi viszonyokban nem is lehet kézzelfoghatóan igazolni az önfeláldozás önfenntartási jellegét, az örökkévalóság szempontjából mindig feltétlenül igaznak bizonyul. Az élet nem az a 40-60 esztendő, amit itt töltünk, hanem az élet az örökkévalóság. Földi életünket nem lehet kiszakítani abból az egészből, mely itt kezdődik, és az örökkévalóságba

nyúlik át. Azok, akik az önfeláldozásban tékozlást látnak, azt felejtik el, hogy nem tékozol az, aki elveszti földi életét, hogy megtalálja a másik életét.

Fel kell az embernek áldoznia magát, ha meg akarja menteni magát.

Ha az önfeláldozás normális életrend, akkor isteni parancs is. Minden, ami bele van építve a természet rendjébe, benne van Isten világteremtő és világkormányzó tervében is, tehát mindaz Isten akarata is. Isten akarata pedig Isten gyermekei számára parancs.

Néha Isten nagyon határozottan mutatja meg, hogy az önfeláldozás isteni parancs.

Luther szobatudósnak s csendben meditáló szerzetesnek készült. De Isten nem engedte. A wittenbergi egyetemre való meghívása, a római útra való kiküldetése, a bűnbocsátó cédulák árulása fölött való felháborodása, a lipcsei vitatkozás, az egyházi és a birodalmi átok..., mind, mind Isten kezének egy-egy lökése volt, amelyben Luther élete magját az önmagának élés zsákjából ki akarta tuszkolni, s a világ életének barázdájába belevetni.

Kálvin is szobatudósnak indult, s minden erejével tiltakozott az ellen, hogy íróasztala mellől a mindennapi élet, a reformáció hadmezejére vigyék. Egy ilyen alkalommal egyik barátja rácsapott öklével az íróasztalra, s azt mondotta: „Átkozott legyen ez az íróasztal, mely visszatart téged az Isten útjáról!”

Mi lett volna mind a kettőjükből, ha nem engedelmeskednek az isteni noszogatásnak! Porosodó könyvek tudós írói. És mi lett volna azokból a milliókból, akik az ő önfeláldozásuk által találták meg az élet világosságát!

Nem mindenféle gabonát vet el a barázdába az ember. A legjobbat érdemes csak elvetni. Ha erre gondol az ember, akkor látja meg, hogy a vértanúság nagy kitüntetés. A történelem is azt mutatja, hogy Isten mindig hajlandó feláldozni azokat, akik már az övéi, azokért, akik még nem az övéi.

A japánok kísérleteznek egy újfajta torpedóval. A torpedó úgy lenne megépítve, hogy egy embernek is volna benne helye, aki a kilótt torpedót pontosan nekivezetné annak a hajónak, amit fel akarnak robbantani. Természetes, hogy a torpedó felrobbanásánál ő is életét vesztené. Erre az önfeláldozó vértanúszolgálatra próbapályázatot hirdetett a hadvezetőség. Négyszáz ilyen emberre lett volna szüksége... és jelentkezett ötezer.

Mi más ez a tolongás az önfeláldozás kapujában, mint igazolása annak, hogy a vértanúság kitüntetés és dicsőség!

Vértanúk kerestetnek. Trombita harsog, dob pereg. Isten verbuválja a maga vértanúit. A teremtett világ sóvárogva várja az Isten fiainak megjelenését. Hányan jelentkeznek erre a toborzóra? Ott leszel-e te is közöttük?

Ámen.